

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти
за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Розробники:

д.п.н., проф. Лодатко Є.О., д.п.н., проф. Артюшенко А.О.,
д.п.н., проф. Гнезділова К.М., д.п.н., проф. Зорочкіна Т.С.,
д.п.н., проф. Ніколаєску І.О., д.п.н., проф. Шпак В.П.,
доктор філософії Дерев'яно Д.В.

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

У презентованому для рецензування проєкті освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» за відсутності відповідного стандарту вищої освіти, доволі повно і коректно висвітлено всі необхідні його складові (нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні) для ефективної організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Рецензована освітньо-наукова програма складена у повній відповідності чинним державним документам, які регулюють розвиток вищої освіти України.

Проведений аналіз представленою для рецензування документа засвідчує, що розробниками програми сформульовано її мету, завдання, а також зазначено шляхи та засоби їх вирішення упродовж усього процесу навчання здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в університеті.

Презентована розробниками освітньо-наукова програма спрямована на комплексну підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у таких аспектах як то: науковця-дослідника і науковця-практика. Програма забезпечує розкриття наукового потенціалу дослідника, його здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти і педагогічних наук, здійснювати самостійну науково-дослідницьку, що, насамперед, спрямовує на становлення науковця-дослідника. При цьому програма дозволяє здобувачу всі свої авторські розробки апробувати під час проходження педагогічної практики, що забезпечує формування науковця-практика.

Закцентуємо увагу й на тому, що в основу програми покладено ідеї студентоцентрованого навчання, які реалізуються у викладанні та навчанні шляхом орієнтування викладачів на наукові інтереси аспірантів. Саме у цьому, вважаємо, проявляється оригінальність запропонованої розробниками освітньо-наукової програми.

Рецензована програма містить у собі освітню складову, що містить дисципліни (обов'язкові компоненти), спрямовані на забезпечення загальної і фахової підготовки, а також дисципліни вільного вибору здобувача, та наукову складову, що передбачає здійснення власних науково-педагогічних досліджень з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді кваліфікаційної наукової роботи.

Вважаємо конструктивним і обраний розробниками програми підхід щодо узгодженого висвітлення як потенційних напрямків наукових досліджень

здобувачів, так і переліку дисциплін, які можуть бути вільно ними обрані для засвоєння відповідно до проблематики власного дослідження.

Зауважимо, що у програмі чітко прописано: зміст програмованих компетентностей (інтегральна, загальні і спеціальні) та результатів навчання, перелік освітніх компонент та структурно-логічна схема їх вивчення, матриці відповідності «компетентності – освітні компоненти», «результати навчання – освітні компоненти».

Характеризуючи зміст наукової діяльності, розробники зацентровують увагу, що є правомірним, на безпосередню роботу здобувача над дисертацією, підготовку виступів на наукових семінарах, написання наукових статей і тез доповідей на конференціях, публікацій у міжнародних і вітчизняних виданнях та інші види наукової діяльності, де аспірант реалізує набуті знання, навички й уміння.

З огляду на все зазначене вище, й орієнтуючись на зміст рецензованого документа, зауважимо: у програмі презентований необхідний і достатній обсяг інформації щодо перспектив працевлаштування випускників, внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти в університеті та процедурні аспекти контролю.

Підсумовуючи викладене, можемо стверджувати, що подана на розгляд освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» у повному обсязі відповідає чинним вимогам, а в умовах відсутності державних стандартів – є якісним орієнтиром у підготовці майбутніх докторів філософії (PhD).

Рецензент:
доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Алла КОЛОМІЄЦЬ

